EURÓPAI PARLAMENT

2004 *2009*

Jogi Bizottság

2008/0259(COD)

9.2.2009

***I
JELENTÉSTERVEZET

a tagállamok és harmadik országok között ágazati kérdésekben létrejövő, a szerződéses kötelezettségekre és a szerződésen kívüli kötelmi viszonyokra alkalmazandó jogról szóló kétoldalú megállapodásokkal kapcsolatos tárgyalásokra és e megállapodások megkötésére vonatkozó eljárás létrehozásáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatról
(COM(2008)0893 – C6-0001/2009 – 2008/0259(COD))

Jogi Bizottság

Előadó: Tadeusz Zwiefka

Eljárások jelölései

*	Konzultációs eljárás *leadott szavazatok többsége*
**I	Együttműködési eljárás (első olvasat) *leadott szavazatok többsége*
**II	Együttműködési eljárás (második olvasat) *leadott szavazatok többsége a közös álláspont jóváhagyásához a Parlament összes képviselőjének többsége a közös álláspont elutasításához vagy módosításához*
***	Hozzájárulás *a Parlament összes képviselőjének többsége, kivéve az EK-Szerződés 105., 107., 161. és 300., valamint az EU-Szerződés 7. cikke alá tartozó esetekben*
***I	Együttdöntési eljárás (első olvasat) *leadott szavazatok többsége*
***II	Együttdöntési eljárás (második olvasat) *leadott szavazatok többsége a közös álláspont jóváhagyásához a Parlament összes képviselőjének többsége a közös álláspont elutasításához vagy módosításához*
***III	Együttdöntési eljárás (harmadik olvasat) *leadott szavazatok többsége a közös szövegtervezet jóváhagyásához*

(Az eljárás típusa a Bizottság által javasolt jogalaptól függ.)

Módosítások jogalkotási szöveghez

A Parlament módosításaiban a módosított szöveget ***félkövér dőlt*** betűkkel jelölik. A módosító jogi aktusok esetében **félkövéren** kell jelölni a létező rendelkezés azon részeit, amelyeket a Parlament módosítani kíván, de amelyeket a Bizottság nem módosított. Az ilyen részekben az esetleges törléseket a következőképpen kell jelölni: [...]. A *normál dőlt betű*s kiemelés jelzi az illetékes osztályoknak, hogy a jogalkotási szöveg mely részeiben javasolnak javításokat a végleges szöveg kidolgozásának elősegítése érdekében (például nyilvánvaló hibák vagy kihagyások egy adott nyelvi változatban). Az ilyen jellegű javasolt módosításokat egyeztetni kell az érintett osztályokkal.

TARTALOMJEGYZÉK

Oldal

AZ EURÓPAI PARLAMENT JOGALKOTÁSI ÁLLÁSFOGLALÁS-TERVEZETE.....5

INDOKOLÁS 15

AZ EURÓPAI PARLAMENT JOGALKOTÁSI ÁLLÁSFOGLALÁS-TERVEZETE

a tagállamok és harmadik országok között ágazati kérdésekben létrejövő, a szerződéses kötelezettségekre és a szerződésen kívüli kötelmi viszonyokra alkalmazandó jogról szóló kétoldalú megállapodásokkal kapcsolatos tárgyalásokra és e megállapodások megkötésére vonatkozó eljárás létrehozásáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatról
(COM(2008)0893 – C6-0001/2009 – 2008/0259(COD))

(Együttdöntési eljárás: első olvasat)

Az Európai Parlament,

– tekintettel a Bizottságnak az Európai Parlamenthez és a Tanácshoz intézett javaslatára (COM(2008)0893),

– tekintettel az EK-Szerződés 251. cikkének (2) bekezdésére, 61. cikkének c) pontjára, 65. cikkére és 67. cikkének (5) bekezdésére, amelyek alapján a Bizottság javaslatát benyújtotta a Parlamenthez (C6-0001/2009),

– tekintettel eljárási szabályzata 51. cikkére,

– tekintettel a Jogi Bizottság jelentésére és az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság véleményére (A6-0000/2009),

1. jóváhagyja a Bizottság javaslatát, annak módosított formájában;

2. felhívja a Bizottságot, hogy utalja az ügyet újból a Parlamenthez abban az esetben, ha javaslatát lényegesen módosítani kívánja, vagy helyébe másik szöveget szándékozik léptetni;

3. utasítja elnökét, hogy továbbítsa a Parlament álláspontját a Tanácsnak és a Bizottságnak.

Módosítás 1

Rendeletre irányuló javaslat
9 preambulumbekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
(9) Koherens és átlátható eljárást kell létrehozni, amely felhatalmazza a tagállamokat a köztük és harmadik országok között fennálló megállapodások módosítására, illetve – kivételes körülmények fennállása esetén – új megállapodásokról tárgyalások folytatására és azok megkötésére, különösen, ha maga a	(9) Koherens és átlátható eljárást kell létrehozni, amely felhatalmazza a tagállamokat a köztük és harmadik országok között fennálló megállapodások módosítására, illetve – kivételes körülmények fennállása esetén – új megállapodásokról tárgyalások folytatására és azok megkötésére, különösen, ha maga a

Közösség nem jelezte, hogy gyakorolni kívánja a megállapodás megkötésére vonatkozó külső hatáskörét. Ez az eljárás sem a Közösség kizárólagos hatáskörét, sem pedig az EK-Szerződés 300. és 307. cikkének rendelkezéseit nem sérti. Mivel azonban eltérést jelent attól a szabálytól, hogy a Közösség e tárgykörökben kizárólagos hatáskörrel rendelkezik nemzetközi megállapodások megkötésére, a javasolt eljárást kivételes intézkedésnek kell tekinteni, és ***mind*** hatályát***, mind időtartamát*** korlátozni kell.	Közösség nem jelezte, hogy gyakorolni kívánja a megállapodás megkötésére vonatkozó külső hatáskörét. Ez az eljárás sem a Közösség kizárólagos hatáskörét, sem pedig az EK-Szerződés 300. és 307. cikkének rendelkezéseit nem sérti. Mivel azonban eltérést jelent attól a szabálytól, hogy a Közösség e tárgykörökben kizárólagos hatáskörrel rendelkezik nemzetközi megállapodások megkötésére, a javasolt eljárást kivételes intézkedésnek kell tekinteni, és hatályát korlátozni kell.

Or. en

Indokolás

E módosításra a második bekezdés 11. cikkének törlése miatt van szükség.

Módosítás 2

Rendeletre irányuló javaslat
11 preambulumbekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
(11) A két fenti rendelet értelmében a javasolt mechanizmus csak az egyéni és kivételes esetekben, ágazati kérdésekben kötött, a fenti eszközök tárgykörére vonatkozó szabályokat tartalmazó megállapodásokra alkalmazható.	(11) A két fenti rendelet értelmében a javasolt mechanizmus csak az egyéni és kivételes esetekben, ágazati kérdésekben kötött, a fenti eszközök tárgykörére vonatkozó szabályokat tartalmazó megállapodásokra alkalmazható. ***E rendelet alkalmazásában helytálló az „ágazati” kifejezés „bizonyos” értelemben való használata. A rendeletnek a régiókon belüli megállapodásokat is érintenie kell.***

Or. en

Indokolás

Az „ágazati” kifejezés minden további magyarázat nélküli használata meglehetősen nagy jogi bizonytalanságot eredményezhetne, és oly mértékben korlátozhatná a rendelet hasznosságát, hogy gyakorlatilag feleslegessé válna. E terminológiai változtatást a rendelet egészében,

különösen annak címében alkalmazni kellene.

Kétségtelenül szükség van arra, hogy a fenti rendelkezések a régiókon belüli megállapodásokra is kiterjedjenek.

Módosítás 3

Rendeletre irányuló javaslat
1 cikk – 2 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
(2) Ez a rendelet a tagállamok és harmadik országok között ***ágazati*** kérdésekben, a polgári és kereskedelmi ügyekben alkalmazandó jogra vonatkozóan létrejövő olyan kétoldalú megállapodásokra alkalmazandó, amelyek teljes egészében vagy részben a szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó jogról szóló 593/2008/EK rendelet és a szerződésen kívüli kötelmi viszonyokra alkalmazandó jogról szóló 864/2007/EK rendelet hatálya alá tartoznak.	(2) Ez a rendelet a tagállamok és harmadik országok között ***bizonyos*** kérdésekben, a polgári és kereskedelmi ügyekben alkalmazandó jogra vonatkozóan létrejövő olyan kétoldalú***, illetve régiókon belüli*** megállapodásokra alkalmazandó, amelyek teljes egészében vagy részben a szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó jogról szóló 593/2008/EK rendelet és a szerződésen kívüli kötelmi viszonyokra alkalmazandó jogról szóló 864/2007/EK rendelet hatálya alá tartoznak.

Or. en

Indokolás

Az „ágazati” kifejezés minden további magyarázat nélküli használata meglehetősen nagy jogi bizonytalanságot eredményezhetne, és oly mértékben korlátozhatná a rendelet hasznosságát, hogy gyakorlatilag feleslegessé válna. E terminológiai változtatást a rendelet egészében, különösen annak címében alkalmazni kellene.

Módosítás 4

Rendeletre irányuló javaslat
3 cikk – 1 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
(1) Amennyiben valamely tagállam tárgyalásokat kíván folytatni egy harmadik országgal a rendelet tárgykörébe tartozó, létező megállapodás módosításáról vagy	(1) Amennyiben valamely tagállam tárgyalásokat kíván folytatni egy harmadik országgal a rendelet tárgykörébe tartozó, létező megállapodás módosításáról vagy

ilyen új megállapodás kötéséről, erre irányuló a szándékát ***írásban*** bejelenti a Bizottságnak.	ilyen új megállapodás kötéséről, erre irányuló a szándékát ***levélben vagy elekronikus úton*** bejelenti a Bizottságnak.

Or. en

Indokolás

Kiigazításra van szükség az 5. cikk (3) bekezdésének második albekezdésével való összeegyeztethetetlenség miatt, amely úgy rendelkezik, hogy „A Bizottság a tagállam kérelméről a 3. cikkben említett bejelentés beérkezésétől számított hat hónapon belül határoz”, valamint a bejelentés formai követelményeinek pontosítására (írásban vagy elekronikus levélben).

Módosítás 5

Rendeletre irányuló javaslat
4 cikk – 2 bekezdés – bevezető rész

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
(2) Amennyiben a Közösség még nem kötött megállapodást az illető harmadik országgal, a Bizottság az értékelés első lépéseként ellenőrzi, nem ***várható-e a közeljövőben*** hasonló közösségi megállapodás az adott harmadik országgal. Amennyiben nem, a Bizottság az alábbi két feltétel ***teljesülése mellett adhatja meg a felhatalmazást***:	(2) Amennyiben a Közösség még nem kötött megállapodást az illető harmadik országgal, a Bizottság az értékelés első lépéseként ellenőrzi, ***az elkövetkező tizenkét hónapon belül*** nem ***tervezik-e*** hasonló közösségi megállapodás ***megkötését*** az adott harmadik országgal. Amennyiben nem, a Bizottság ***ellenőrzi, hogy teljesül-e*** az alábbi két feltétel:

Or. en

Indokolás

Az a megfogalmazás, hogy „a Bizottság (az alábbi két feltétel teljesülése mellett) adhatja meg a felhatalmazást, összeütközésbe kerülhet a „Felhatalmazás a tárgyalások megkezdésére” című 5. cikkel. A javasolt szövegezéssel egyértelművé válik, hogy amint a Bizottság a 4. cikkben előírt ellenőrzés során megállapítja, hogy a feltételek teljesültek, meg fogja adni a felhatalmazást a tárgyalások megkezdésére.

Módosítás 6

Rendeletre irányuló javaslat
4 cikk – 2 bekezdés – b pont

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
b) a Bizottság megállapítja, hogy a javasolt megállapodás ***csak korlátozott hatást gyakorol*** a meglévő közösségi szabályok egységes és következetes alkalmazására, valamint az említett szabályok által létrehozott rendszer megfelelő működésére.	b) a Bizottság megállapítja, hogy a javasolt megállapodás ***nincs számottevő hatásssal*** a meglévő közösségi szabályok egységes és következetes alkalmazására, valamint az említett szabályok által létrehozott rendszer megfelelő működésére.

Or. en

Indokolás

A szigorú értelemben vett „korlátozott hatás” kifejezés gyakorlatilag feleslegessé tenné a rendeletet.

Módosítás 7

Rendeletre irányuló javaslat
5 cikk – 1 bekezdés – 1 albekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
(1) ***Ha*** a ***Bizottság arra a következtetésre jut, hogy a*** 4. ***cikkben említett körülményekre és feltételekre figyelemmel*** a ***megállapodásnak nincs akadálya, felhatalmazhatja a*** tagállamot, hogy tárgyalásokat kezdjen az érintett harmadik országgal. A Bizottság szükség esetén ***tárgyalási iránymutatást*** javasolhat, és kérheti bizonyos záradékok beépítését a tervezett megállapodásba.	(1) ***Amennyiben*** a 4. ***cikk (2) bekezdésében előírt feltételek teljesülnek,*** a ***Bizottság felhatalmazza a*** tagállamot, hogy tárgyalásokat kezdjen az érintett harmadik országgal. A Bizottság szükség esetén ***iránymutatásokat*** javasolhat, és kérheti bizonyos záradékok beépítését a tervezett megállapodásba.

Or. en

Indokolás

This paragraph raises the question of the Commission's discretion to refuse authorisation even where the Member State has met the conditions required in order to open negotiations. Such a power would appear abusive and hence "may authorise" should be replaced by "shall

authorise”.

It is noted that the terminology as between the different language versions differs considerably: for instance, the French version reads “directives de negotiation” in contrast with the English “negotiating guidelines” and has “exiger l’inclusion de clauses particulières” whereas the English reads “request the inclusion of particular clauses”. The French version must be aligned with the English, since the former is inconsistent with the Commission’s status as observer. This observation also applies to the second subparagraph of Article 9(1), which also refers to “directives de negotiation”.

Módosítás 8

Rendeletre irányuló javaslat
5 cikk – 3 bekezdés – 2 albekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
A Bizottság a tagállam kérelméről a 3. cikkben említett bejelentés beérkezésétől számított ***hat*** hónapon belül határoz.	A Bizottság a tagállam kérelméről a 3. cikkben említett bejelentés beérkezésétől számított ***három*** hónapon belül határoz.

Or. en

Indokolás

A rendelet belső konzisztenciája, valamint a harmadik országokkal szembeni hitelesség megőrzése érdekében a fenti időkeretet össze kell hangolni a 3. cikk (3) bekezdésében előírttal.

Módosítás 9

Rendeletre irányuló javaslat
7 cikk – 2 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
(2) A bejelentést követően a Bizottság értékeli, hogy a tárgyalások eredményeképpen megszületett megállapodás megfelel-e az első bizottsági értékelésnek. E további értékelés során a Bizottságnak meg kell vizsgálnia, hogy a tervezett megállapodás tartalmazza-e a Bizottság által megkövetelt részeket, különösen az 5. cikk (1) bekezdésében	(2) A bejelentést követően a Bizottság értékeli, hogy a tárgyalások eredményeképpen megszületett megállapodás megfelel-e az első bizottsági értékelésnek. E további értékelés során a Bizottságnak meg kell vizsgálnia, hogy a tervezett megállapodás tartalmazza-e a Bizottság által megkövetelt részeket, különösen az 5. cikk (1) bekezdésében

említett záradékokat, valamint hogy a tervezett megállapodás ***megkötése nem fosztja-e meg hatályától*** a közösségi ***jogot, és nem ássa-e alá a közösségi jog szabályai révén*** létrehozott rendszer megfelelő ***működését***.	említett záradékokat, valamint hogy a tervezett megállapodás ***jelentős hatást gyakorol-e*** a ***meglévő*** közösségi ***szabályok egységes és következetes alkalmazására, valamint az említett szabályok által*** létrehozott rendszer megfelelő ***működésére***.

Or. en

Indokolás

E módosítás szintén a rendelet belső konzisztenciájának megteremtésére irányul. A 7. cikkben foglalt feltételeknek meg kell egyezniük a 4 cikkben foglaltakkal. Következésképpen e módosítás a 4. cikk szövegezését követi.

Módosítás 10

Rendeletre irányuló javaslat
7 cikk – 4 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
(4) Ha a Bizottság arra az álláspontra jut, hogy a tárgyalások eredményeképpen olyan megállapodás született, amely megfelel *meg* a (2) bekezdésben említett követelményeknek, a tagállam felhatalmazást ***kaphat*** a megállapodás megkötésére.	(4) Ha a Bizottság arra az álláspontra jut, hogy a tárgyalások eredményeképpen olyan megállapodás született, amely megfelel a (2) bekezdésben említett követelményeknek, a tagállam felhatalmazást ***kap*** a megállapodás megkötésére.

Or. en

Indokolás

A Bizottságnak ebben a szakaszban már nem mérlegelhet.

Módosítás 11

Rendeletre irányuló javaslat
7 cikk – 5 bekezdés – 1 albekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
(5) A Bizottság a (3) és (4) bekezdésben	(5) A Bizottság a (3) és (4) bekezdésben

említett felhatalmazásra vonatkozó határozatot a 8. cikk (***3***) bekezdésében említett eljárásnak megfelelően fogadja el.

említett felhatalmazásra vonatkozó határozatot a 8. cikk (***2***) bekezdésében említett eljárásnak megfelelően fogadja el.

Or. en

Módosítás 12

Rendeletre irányuló javaslat
8 cikk

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
(1) A Bizottságot a tagállamok és harmadik országok között ágazati kérdésekben létrejövő, a házassági ügyek, a szülői felelősség és a tartási kötelezettségek tekintetében a joghatóságról és az e tárgyban hozott határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, továbbá a tartási kötelezettségekkel kapcsolatos kérdésekben alkalmazandó jogról szóló kétoldalú megállapodásokkal kapcsolatos tárgyalásokra és e megállapodások megkötésére vonatkozó eljárás létrehozásáról szóló [...]/EK tanácsi ***rendelettel létrehozott bizottság segíti***.	(1) A Bizottságot ***az e rendelet értelmében létrehozott bizottság segíti, amelyet*** a tagállamok és harmadik országok között ágazati kérdésekben létrejövő, a házassági ügyek, a szülői felelősség és a tartási kötelezettségek tekintetében a joghatóságról és az e tárgyban hozott határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, továbbá a tartási kötelezettségekkel kapcsolatos kérdésekben alkalmazandó jogról szóló kétoldalú megállapodásokkal kapcsolatos tárgyalásokra és e megállapodások megkötésére vonatkozó eljárás létrehozásáról szóló [...]/EK tanácsi ***rendeletre is alkalmazni kell***.
(2) Az erre a bekezdésre történő hivatkozás esetén az 1999/468/EK határozat 3. cikkében meghatározott tanácsadóbizottsági eljárást kell alkalmazni, a határozat 7. és 8. cikkével összhangban.	(2) Az erre a bekezdésre történő hivatkozás esetén az 1999/468/EK határozat 3. cikkében meghatározott tanácsadóbizottsági eljárást kell alkalmazni, a határozat 7. és 8. cikkével összhangban.
(3) ***Az erre a bekezdésre történő hivatkozás esetén az 1999/468/EK*** határozat ***4***. cikkében ***meghatározott irányítóbizottsági eljárást kell alkalmazni, a határozat 7. és 8. cikkével összhangban.***	(3) ***A bizottság döntéseit a Tanács eljárási szabályzatának elfogadásáról szóló 2006. szeptember 15-i 2006/683/EK, Euratom tanácsi*** határozat[1] ***22***. cikkében ***megállapított írásbeli eljárás szerint hozza meg***.
(4) Az 1999/468/EK határozat 4. cikkének (3) bekezdésében előírt időszak ***három*** hónap.	(4) Az 1999/468/EK határozat 4. cikkének (3) bekezdésében előírt időszak ***egy*** hónap.

[1]***HL L 285., 2006.10.16., 47. o.***

Or. en

Indokolás

A javasolt komitológiai eljárás (a tanácsadó bizottsági és irányító bizottsági eljárás kombinációja) aránytalanul nehézkes és lassú.

Módosítás 13

Rendeletre irányuló javaslat
9 cikk – 1 bekezdés – 2 albekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
Ha a tárgyalások állása lehetővé teszi, a Bizottság – az 5. cikk (1) bekezdésében *említett* ***– tárgyalási iránymutatást*** javasolhat, illetve kérheti bizonyos záradékok beépítését.	Ha a tárgyalások állása lehetővé teszi, a Bizottság – az 5. cikk (1) bekezdésében *említetteknek megfelelően* ***– iránymutatásokat*** javasolhat, illetve kérheti bizonyos záradékok beépítését.

Or. en

Indokolás

Lásd az 5. cikk (1) bekezdése első albekezdésének módosításához fűzött indokolást.

Módosítás 14

Rendeletre irányuló javaslat
10 cikk

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
A Bizottság ezen irányelv alkalmazásáról legkésőbb 2014. január 1-jéig jelentést terjeszt az Európai Parlament, a Tanács és az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság elé, amelyhez megfelelő jogalkotási javaslatot is csatolhat.	A Bizottság ezen irányelv alkalmazásáról legkésőbb 2014. január 1-jéig jelentést terjeszt az Európai Parlament, a Tanács és az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság elé, amelyhez megfelelő jogalkotási javaslatot is csatolhat***, különös tekintettel az irányelv hatályának más jogalkotási eszközökre, például a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok***

elismeréséről és végrehajtásáról szóló 2000. december 20-i 44/2001/EK tanácsi rendeletre[1] történő kiterjesztésére vonatkozóan.

A Bizottság a 44/2001/EK rendelet jelenlegi felülvizsgálatánál e kérdést is teljes mértékben figyelembe veszi.

[1] HL L 12., 2001.1.16., 1. o.

Or. en

Indokolás

Nyilvánvaló az igény a rendelet hatályának a joghatóságra, valamint a határozatok elismerésére és végrehajtására történő kiterjesztésére.

Módosítás 15

Rendeletre irányuló javaslat
11 cikk – 2 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
Ezt a rendeletet 2014. december 31-ig kell alkalmazni.	***törölve***

Or. en

Indokolás

Nincs feltétlenül szükség erre a megszüntetési záradékra. 2014. december 31-e mindenesetre nem reális célkitűzés, tekintettel a rendelet elfogadásához, valamint a tagállamok és a harmadik államok közötti tárgyalásokhoz szükséges időre, különösen a rendeletben meghatározott nehézkes és időigényes eljárások figyelembe vételével. Mindenesetre a 10. cikkben foglalt felülvizsgálati záradék, amely meghatározza, hogy a Bizottság legkésőbb 2014. január 1-ig jelentést tesz a többi intézménynek, feleslegessé teszi a megszüntetési záradékot.

INDOKOLÁS

A polgári igazságszolgáltatás tárgykörében a közösségi vívmányokon felül a tagállamok harmadik országokkal is kötöttek kétoldalú megállapodásokat még azelőtt, hogy az Amszterdami Szerződés vonatkozó rendelkezései életbe léptek volna, illetve hogy az említett országok csatlakoztak volna az Európai Közösséghez. Amennyiben ezek a korábban már létező megállapodások az EK-Szerződéssel össze nem egyeztethető rendelkezéseket tartalmaznak, a tagállamoknak az EK-Szerződés 307. cikke értelmében lépéseket kell tenni az ilyen összeegyeztethetetlenségek felszámolására. Az Európai Közösségek Bírósága megerősítette, hogy szükség esetén a tagállamok kötelesek felmondani a közösségi vívmányokkal összeegyeztethetetlen megállapodásokat.

Előfordulhat továbbá, hogy a polgári igazságszolgáltatásnak az EK-Szerződés IV. címének hatálya alá tartozó területein – a már létező kétoldalú megállapodásokon kívül – új megállapodásokat is kötni kell harmadik országokkal.

Az Európai Közösségek Bírósága az új Luganói Egyezmény megkötésével kapcsolatos 2006. február 7-i, 1/03. sz. véleményében[1] megállapította, hogy a Közösség kizárólagos külső hatáskört szerzett arra, hogy harmadik országokkal nemzetközi megállapodásokat kössön a többek között a 44/2001/EK (Brüsszel I.) rendeletben meghatározott szabályokat, különösen a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságot, valamint a határozatok elismerését és végrehajtását érintő kérdésekben. Az új Luganói Egyezmény joghatóságra vonatkozó szabályokkal kapcsolatos rendelkezéseinek elemzése alapján a Bíróság véleményében megállapította, hogy e rendelkezések hátrányosan érintették a bírósági joghatóságról szóló közösségi szabályok egységes és következetes alkalmazását és az e szabályokkal létrehozott rendszer megfelelő működését. A Bíróság hasonló következtetésre jutott a tervezett egyezménynek az ítéletek elismerésére és végrehajtására vonatkozó szabályait illetően is. Leszögezte, hogy a határozatok elismerésére és végrehajtására vonatkozó közösségi szabályok nem választhatók el a bírósági joghatóságra vonatkozó szabályoktól, amelyekkel átfogó és következetes rendszert alkotnak, valamint hogy az új Luganói Egyezmény mind a bírósági joghatóság terén, mind a határozatok elismerése és végrehajtása terén hátrányosan érintené a közösségi szabályok egységes és következetes alkalmazását, illetve az e szabályokkal létrehozott átfogó rendszer megfelelő működését.

Következésképpen a Bizottság úgy véli, feltételezni kell, hogy a Közösség immár kizárólagos hatáskörrel rendelkezik sok fent említett kétoldalú megállapodással kapcsolatos tárgyalás folytatására és az ilyen megállapodások megkötésére is. Meg kell azonban jegyezni, hogy nem minden hozzászóló ért egyet a Bíróság 1/03. sz. véleményében foglaltakkal[2]. Érdekes továbbá megnézni az Európai Unió működéséről szóló Szerződés 3.[3] és 4.[1] cikkének

---

[1] EBHT 2006., I-1145. o.

[2] Lásd például Ulrich G. Schroeter (Freiburg) magyarázó jegyzetét a *European Community Private Law Review* (GPR) folyóirat 2006-os évfolyamának 203. és azt követő oldalain, amelyben bírálja a Bíróság érvelését mondván, hogy abból nem derült ki, hogy az új Luganói Egyezmény hatással lesz a 44/2001/EK rendeletre, továbbá hogy alaposan meg kellett volna vizsgálni az EK belső hatáskörét a harmadik országokkal folytatott kapcsolatok szabályozására vonatkozóan, valamint hogy tévesen értelmezték a „szétválasztási záradékok” jogi jelentőségét. Azt is nehéz elképzelni, hogyan egyeztethető össze a kizárólagos közösségi hatáskör Dánia kimaradási jogával.

[3] 3. cikk

rendelkezéseit.

A Bizottság úgy véli, szükséges annak felmérése, hogy a Közösségnek kellő érdeke fűződik ahhoz, hogy valamennyi e téren meglévő vagy tervezett, tagállamok és harmadik országok közötti megállapodást közösségi megállapodásokkal váltson fel. Szükséges tehát, hogy eljárást hozzon létre, amelynek kettős célja lenne. Egyik célja az, hogy lehetővé tegye a Közösség számára annak felmérését, hogy kellő érdeke fűződik egy adott megállapodás megkötéséhez. Az eljárás másik célja, hogy felhatalmazza a tagállamokat a kérdéses megállapodás megkötésére, ha az adott pillanatban a Közösségnek nem áll érdekében ilyen megállapodást kötni.

Az előadó támogatja a javasolt rendeletet mint lehetséges eszközt a tagállamokat érintő azon rugalmatlanság csökkentésére, amely az elsőbbségi doktrínából adódik a külső hatáskör tekintetében. Ez a doktrína akadályozza a tagállamokat abban, hogy az említett hatáskör keretében előnyös kétoldalú és regionális megállapodásokat kössenek harmadik országokkal. Nincs más kiút ebből a nehéz helyzetből, mivel a Bizottságnak nem áll rendelkezésére sem elegendő ember, sem idő, hogy tárgyalásokat folytasson közösségi megállapodásokról, továbbá az esetek többségében a Közösségnek nem fűződik érdeke a szóban forgó kétoldalú megállapodások létrejöttéhez.

---

1. Az Unió kizárólagos hatáskörrel rendelkezik a következő területeken:
(a) vámunió,
(b) a belső piac működéséhez szükséges versenyszabályok megállapítása,
(c) monetáris politika azon tagállamok tekintetében, amelyek hivatalos pénzneme az euró,
(d) a tengeri biológiai erőforrások megőrzése a közös halászati politika keretében,
(e) közös kereskedelempolitika.
2. Az Unió szintén kizárólagos hatáskörrel rendelkezik nemzetközi megállapodás megkötésére, ha annak megkötését valamely uniós jogalkotási aktus írja elő, vagy ha az hatásköreinek belső gyakorlásához szükséges, illetve annyiban, amennyiben az a közös szabályokat érintheti, vagy azok alkalmazási körét megváltoztathatja. (utólagos kiemelés)

[1] 4. cikk
1. Az Unió a tagállamokkal megosztott hatáskörrel rendelkezik azokban az esetekben, ahol a Szerződések olyan hatáskört ruháznak rá, amely nem tartozik a 3. és 6. cikkben felsorolt területekhez.
2. Az Unió és a tagállamok között megosztott hatáskörök a következő fő területekre terjednek ki:
(a) belső piac,
(b) a szociálpolitikának az e szerződésben meghatározott vonatkozásai,
(c) gazdasági, társadalmi és területi kohézió,
(d) mezőgazdaság és halászat, kivéve a tengeri biológiai erőforrások megőrzését,
(e) környezetvédelem,
(f) fogyasztóvédelem,
(g) közlekedés,
(h) transzeurópai hálózatok,
(i) energiaügy,
(j) a szabadság, a biztonság és a jog érvényesülésének térsége,
(k) a közegészségügy terén jelentkező közös biztonsági kockázatoknak az e szerződésben meghatározott vonatkozásai.
3. A kutatás, a technológiafejlesztés és az űrkutatás területén az Unió hatáskörrel rendelkezik egyes intézkedések megtételére, így különösen programok kidolgozására és megvalósítására; e hatáskör gyakorlása azonban nem akadályozhatja meg a tagállamokat saját hatásköreik gyakorlásában.
4. A fejlesztési együttműködés és a humanitárius segítségnyújtás területén az Unió hatáskörrel rendelkezik egyes intézkedések megtételére és közös politika folytatására; e hatáskör gyakorlása azonban nem akadályozhatja meg a tagállamokat saját hatásköreik gyakorlásában. (utólagos kiemelés)

A Bizottság által javasoltak azonban korlátozott hatállyal bírnak, ezért az előadó javasolta, hogy a felülvizsgálati záradékban a joghatóság és a határozatok elismerésének és végrehajtásának esetleges jövőbeli kiterjesztése is szerepeljen. Ebben a tekintetben számottevő segítséget jelenthet az a szerencsés tény, hogy a Bizottság jelenleg a 44/2001/EK (Brüsszel I.) rendelet felülvizsgálatát végzi.

Az előadó egyéb, a rendelet hatékonyabbá tételét célzó változtatásokat is tett: módosította az „ágazati kérdések” hivatkozást a nagyobb mértékű jogbiztonság biztosítása érdekében, szűkítette az időkeretet és megszüntetette az eljárás néhány nehézkes jellegű vonatkozását.

Megszüntette továbbá a Bizottság mérlegelési jogkörét a megállapodások megkötésére való felhatalmazás vonatkozásában. A javaslat eredeti megfogalmazása szerint a Bizottság megtagadhatta a kétoldalú megállapodások megkötésére vonatkozó felhatalmazást még abban az esetben is, ha az előzetes meghatalmazáshoz szükséges valamennyi feltétel teljesült. Ez pedig komoly diplomáciai problémához vezethetett volna az érintett harmadik országgal.

Végezetül az előadó megjegyzi, hogy módosításai szerepelnek a házassági ügyek, a szülői felelősség és a tartási kötelezettségek tekintetében a joghatóságról és az e tárgyban hozott határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, továbbá a tartási kötelezettségekkel kapcsolatos kérdésekben alkalmazandó jogról szóló kétoldalú megállapodásokkal kapcsolatos tárgyalásokra és e megállapodások megkötésére vonatkozó eljárás létrehozásáról szóló rendeletre irányuló párhuzamos javaslatról szóló véleménytervezetében.